

Strategija za Slovenijo 2024-2029

Nadzorni svet odobril 24. julija 2024

European Bank
for Reconstruction and Development

EBRD prevode izvirnikov dokumenta nudi le z namenom lažjega branja. EBRD si sicer prizadeva ustrezno poskrbeti za zagotovitev verodostojnosti prevoda, a ne jamči za njegovo točnost. Bralec se zato na tak prevod zanaša na lastno odgovornost. EBRD, njeni uslužbenci ali zastopniki bralcu ali drugi osebi v nobenem primeru ne odgovarjajo za netočnosti, napake, manjkajoče ali zbrisane dele, pomanjkljivosti in/ali spremembe vsebine prevoda, ne glede na vzrok ali škodo, ki nastane zaradi njih. V primeru neskladja ali nasprotja med angleško različico in prevodom velja angleška različica.

Kazalo		Slovar ključnih izrazov				
I.	Povzetek	3	ABI	Letne poslovne investicije (Annual Business Investment)	ILO	Mednarodna organizacija dela (International Labour Org)
	Slovenija – trenutno stanje EBRD	4	ASB	Svetovanje malim podjetjem (Advisory Small Businesses)	IT	Informacijska tehnologija (Information Technology)
			BAT	Najboljša razpoložljiva tehnika (Best Available Technique)	LCP	Nizkoogiljna pot (Low Carbon Pathway)
I.	Uresničevanje predhodne strategije (2019–2023)	5	CEB	Srednja Evropa in baltske države (Central Europe and Baltic States)	MSME	Mikro, mala in srednje velika podjetja (Micro, Small & Medium sized Enterprise)
	Ključni rezultati tranzicije, doseženi v obdobju predhodne strategije	5	COEBANK	Svet Evropske banke za razvoj (Council of Europe Development Bank)	M&S	Proizvodnja in storitve (Manufacturing and Services)
			CoOs	Države uporabnice sredstev (Countries of Operation)	MoU	Memorandum o soglasju (Memorandum of Understanding)
	Izzivi, povezani z uresničevanjem, in ključna spoznanja	7	CP	Komercialni papir (Commercial paper)	NBFI	Nebančna finančna institucija (Non-Bank Financial Institution)
CPI			Indeks cen življenjskih potrebščin (Consumer Price Index)	NDCs	Nacionalno določeni prispevki (Nationally Determined Contributions)	
II.	Gospodarski kontekst	8	CSO	Organizacija civilne družbe (Civil Society Organisation)	NECP	Nacionalni energetske in podnebne načrti (National energy and climate plans)
	Makroekonomski kontekst in obeti za obdobje strategije	8	E&S	Okoljsko in družbeno	NPL	Slabe naložbe (Non-Performing loans)
			EE	Energetska učinkovitost (Energy Efficiency)	NRRP	Nacionalni načrt za okrevanje in odpornost (National Recovery and Resilience Plan)
III.	Ključni izzivi tranzicije	9	EIB	Evropska investicijska banka (European Investment Bank)	URP	Uradna razvojna pomoč (Official Development Assistance)
	Prednostne naloge vlade in vključevanje deležnikov	11	ESIA	Presoja vplivov na okolje in družbo (Environmental and Social Impact Assessment)	OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
			ETI	Pričakovan vpliv tranzicije (Expected Transition Impact)	PPP	Javno zasebno partnerstvo (Private Public Partnership)
IV.	Opredelitev prednostnih strategij EBRD za Slovenijo	12	EU	Evropska unija	PPS	Standard kupne moči (Purchasing Power Standard)
	Okvir dejavnosti in rezultatov	13	FDI	Neposredne tuje naložbe (Foreign Direct Investment)	PTI	Vpliv prehoda portfelja (Portfolio Transition Impact)
			FI	Finančna institucija (Financial Institution)	R&D	Raziskave in razvoj (Research and Development)
V.	Evidentiranje dopolnjevanja mednarodnih partnerjev na poslovnih področjih EBRD	15	GCAP	Akcijski načrt za zelena mesta (Green Cities Action Plan)	RE	Obnovljiva energija (Renewable energy)
	Tveganja uresničevanja ter okoljske in družbene posledice	16	BDP	Bruto domači proizvod	RLF	Okvir za odpornost in preživetje (Resilience and Livelihood Framework)
			GEFF	Sklad za financiranje zelenega gospodarstva (Green Economy Financing Facility)	RO	Rezidenčna pisarna (Resident Office)
VI.	Ocena donatorskega sofinanciranja	17	GET	Prehod v zeleno gospodarstvo (Green Economy Transition)	RRF	Orodje za okrevanje in odpornost (Recovery and Resilience Facility)
	Priloga – Politična ocena	18	GHG	Toplogredni plini (Greenhouse Gas)	RSF	Sporazum za delitev tveganja (Risk Sharing Facility)
			BDV	Bruto dodana vrednost (Gross Value Added)	SCF	Strateški in kapitalski okvir (Strategic and Capital Framework)
VII.	Priloga – Politična ocena	18	GVC	Globalne vrednostne verige (Global Value Chains)	SME	Mala in srednje velika podjetja (Small and Medium sized Enterprise)
			HIPCA	Partnerstvo za podnebne ukrepe (High Impact Part on Climate Action)	SOE	Podjetje v državni lasti (State Owned Enterprise)
			ICA	Industrija, trgovina in agrobiznis (Industry, Commerce, Agribusinesses)	TC	Tehnično sodelovanje (Technical Cooperation)
			ICDF	Sklad za mednarodno sodelovanje in razvoj	TFP	Program za financiranje trgovine (Trade Finance Programme)
VIII.	Priloga – Politična ocena	18	ICT	Informacijska in komunikacijska tehnologija	TMT	Tehnologija, mediji, telekomunikacije (Technology, Media, Telecom)
			IEA	Mednarodna agencija za energijo (International Energy Agency)	VC	Tvegani kapital (Venture Capital)
			IFI	Mednarodna finančna institucija (International Financial Institution)		

V obdobju od predhodne državne strategije je Slovenija nadaljevala s sprejemanjem in izvajanjem načel iz 1. člena.

Slovenija je v regiji CEB v ospredju glede približevanja povprečnemu BDP na prebivalca v EU, vendar je v zadnjih letih na poti k nadaljnji konvergenci zabeležila zastoj. Rast, ki jo je prekinila pandemija Covid-19, je leta 2021 močno okrevala, k čemur je pripomogla fiskalna ekspanzija, vendar se je v letih 2022 in 2023 soočila z neuspehi zaradi naraščajoče inflacije, energetske krize in povečane zunanje ranljivosti. Rast naj bi se ponovno okrepila leta 2024, ko se bodo finančni pogoji umirili, zaupanje potrošnikov izboljšalo, obnova po poplavih leta 2023 pa se bo pospešila. Srednjeročna rast bo blizu potencialne, tj. približno 2,5-odstotne, predvsem zaradi domačega povpraševanja. Izvoz bo odvisen od ponovne rasti v euroobmočju.

Kljub močni vključenosti v globalne vrednostne verige in številnim izvozno usmerjenim podjetjem, ostajajo izzivi na področju konkurenčnosti zasebnega sektorja, zlasti v zvezi z naložbami v digitalizacijo in inovacije. Inovacije v podjetjih ostajajo omejene, ker jih ovirajo nerazvit trg lastniških vrednostnih papirjev in pomanjkanje specializiranih znanj. Povečanje produktivnosti in konkurenčnosti zasebnega sektorja, ki je bistvenega pomena za trajnostno dolgoročno rast, bo vključevalo izboljšanje poslovnega okolja, racionalizacijo birokratskih postopkov za podjetja in izboljšanje dostopa do dolgoročnega financiranja.

V naslednjem strateškem obdobju bo ključni izziv pospešiti zeleni prehod. To vključuje potrebo po diverzifikaciji energetskih virov, umik od fosilnih goriv in povečanju zmogljivosti obnovljivih virov energije, da se podpre razogljičenje gospodarstva in izpolnijo cilji podnebne nevtralnosti Slovenije. Za popolno uvedbo obnovljivih virov energije je potrebna odprava postopkovnih ovir in znatne naložbe v posodobitev energetske infrastrukture, zato so potrebna usklajena prizadevanja javnega in zasebnega sektorja ter mednarodnih organizacij. Poleg tega vplivi poplav avgusta 2023 poudarjajo kritično potrebo po tem, da mora Slovenija nujno okrepiti ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam in se osredotočiti na razvoj infrastrukture, odporne na podnebne spremembe.

EBRD je v dobrem položaju, da s pomočjo zagona, ki ga je dalo uspešno izvajanje NRRP, še naprej podpira konvergenčno pot Slovenije. Glede na nedavna makroekonomska dogajanja in strukturne izzive ter hude posledice vojne v Ukrajini in povečano gospodarsko negotovost, se bo EBRD v naslednjem strateškem obdobju osredotočila na posebna področja, na katerih so pritiski največji, banka pa ostaja dodatna. Strategija bo pregledana v okviru pregleda uresničevanja državne strategije za leto 2026, ki bo temeljil na analizi dodatnosti na ravni trga. Na podlagi takšnega pregleda bodo cilji banke v preostalem obdobju strategije po potrebi prilagojeni tako, da bodo osredotočeni na strateške sektorje in proizvode, kjer so dodatnost banke in vrzeli pri prehodu očitne in bistvene. Z osredotočanjem na dvojne cilje digitalnega in zelenega prehoda ter v tesnem sodelovanju z EU in EIB, bo banka v obdobju 2024-2029 v Sloveniji izvajala naslednje strateške prednostne naloge:

- Povečanje **konkurenčnost** z raznolikim financiranjem, inovacijami in dobrim upravljanjem
- Prehod Slovenije v **zeleno** gospodarstvo

Slovenija – trenutno stanje (EBRD)

European Bank
for Reconstruction and Development

Investicijske dejavnosti EBRD v Sloveniji (od maj 2024)

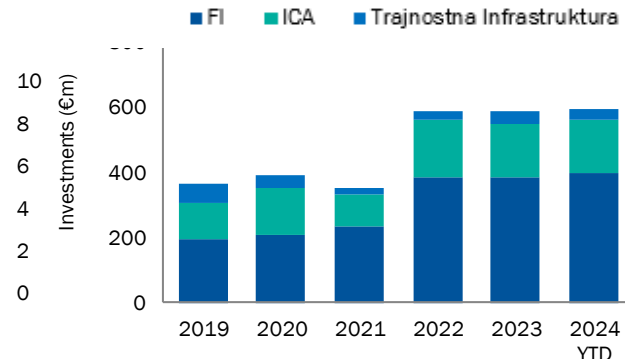
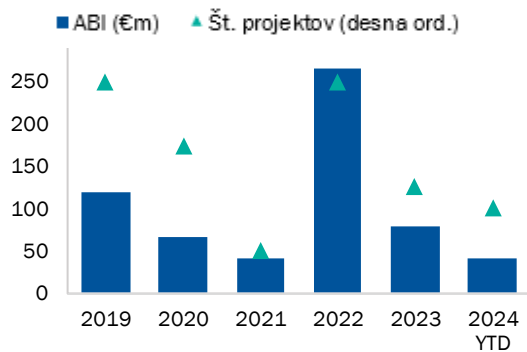
Portfelj	€ 591 m	Št. aktivnih projektov	40
Portfelj lastniških instrumentov	30%	Obratna sredstva	€ 524 m
Zasebni delež ¹	90,6 %	Čista kumulativna investicija	€ 1.597 m

Številke v kontekstu Slovenije

	Slovenija	Primerjalniki
Prebivalstvo (m) ³ (2022)	2.107	CZ - 10.828 SK - 5.435 HR - 3.854
BDP na prebivalca (PKM, USD) ³ (2022)	48.756	CZ - 47.955 SK - 40.211 HR - 40.128
Nova poslovna gostota ⁴ (Nove registracije na 1000 prebivalcev, 2020)	2.4	CZ - 3,8 SK - 5.1 HR - 4,4
Brezposelnost (%) ⁵ (2022)	4.0	CZ - 2.2 SK - 6.1 HR - 7,0
Brezposelnost mladih (%) ⁵ (2022)	10.1	CZ - 6.7 SK - 19.9 HR - 18,0
Udeležba žensk v delovni sili (%) ⁵ (2022)	54.2	CZ - 52,2 SK - 56,2 HR - 46,8
Energetska intenzivnost TES/BDP (MJ/2015 \$) ⁶ (2021)	3.5	CZ - 4,5 SK - 4.1 HR - 3.1
Intenzivnost emisij/BDP (kgCO ₂ /2015 \$) (2021) ⁶	1.55	CZ - 2.3 SK - 1,7 HR - 1,3

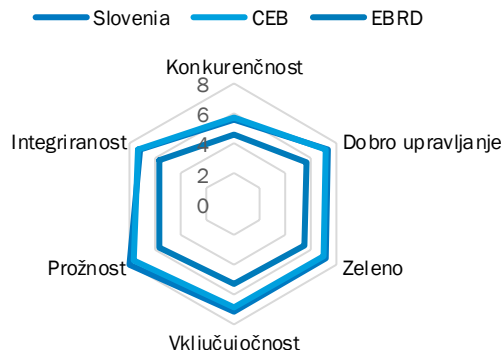
ABI in projekti

Sestava portfelja

Dinamika portfelja

Vzeli tranzicije²

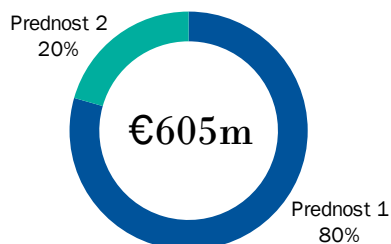
1 kumulativna bančna naložba: 5-letno tekoče razmerje portfelja; 2 Prim. Poročilo EBRD o tranziciji 2023-2024; 3 Kazalniki Svetovne banke o svetovnem razvoju; 4 Svetovna banka- podjetništvo anketa in baza podatkov; 5 Mednarodna organizacija dela (ILO); 6 IEA

1. Uresničevanje predhodne strategije (2019–2023)

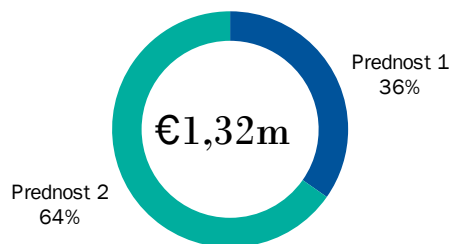
1.1. Ključni rezultati prehoda, doseženi v obdobju predhodne strategije (1/2)

Strateško usklajevanje 2019–2023

Letne poslovne investicije (ABI) ¹

Tehnična podpora in nepovratna sredstva za naložbe

Uspešnost učinkov prehoda ²

Prednostna naloga 1 | Povečanje konkurenčnosti in dobrega upravljanja s spodbujanjem privatizacije in uporabo najsodobnejših instrumentov za podpora zasebnim podjetjem

Ključni kvantitativni rezultati

Indikatorji rezultatov

2019-2023

Število uvedenih ali razširjenih novih finančnih produktov ali storitev

3

Obseg novih transakcij na kapitalskem trgu

€251m

Ključni rezultati prehoda

- Nadaljevanje uvajanja raznovrstnih struktur financiranja za podporo rasti konkurenčnih podjetij, kot je naložba v vrednosti € 16,7m v ESG Schuldschein podjetja ETEX (proizvajalec gradbenih materialov) za razširitev proizvodnje toplotnoizolacijskih materialov.
- Prispevanje k širjenju zasebnega in tvegane kapitala kot razredov sredstev (z lastniškim kapitalom, ki predstavlja 31 % celotnega portfelja), in sicer z 10 naložbami v 8 regionalnih lastniških skladov, ki se osredotočajo na mikro, mala in srednje velika podjetja, vključno s tehnološkimi, zgodnjimi in rastočimi podjetji.
- Nastavljen RLF (v skupnem znesku € 83,4m) za ublažitev posledic energetske krize, ki jo je povzročil ruski napad na Ukrajino, ki je prispeval k ohranitvi oskrbe s ključnimi energetskimi storitvami in nadaljnimi naložbami v električno omrežje..
- Izboljšanje digitalne povezanosti ruralnih področij s financiranjem vodilnega regionalnega kableskega in medijskega operaterja za podporo širitvi širokopasovnih povezav in vlaganjem v uvajanje fiksne širokopasovne infrastrukture najnovejše generacije (Fibre-To-The-Home). Ko bo projekt v celoti izveden, naj bi koristil 300.000 gospodinjstvom.
- Dokončan projekt tehnične pomoči, ki jo financira EU in je namenjena krepitevi uspešnosti in upravljanja podjetij v državni lasti.
- Dodatni prispevek k razvoju kapitalskega trga s podporo prvi izdaji podrejenih obveznic Solventnosti II zavarovalniške skupine Pozavarovalnica Sava, d.d., prvega kapitalskega instrumenta AT1, ki ga je izdala NLB, d.d., ter s sodelovanjem pri drugih 11 izdajah obveznic, ki ustrezajo MREL .

1. Tabela vključuje naložbe, podpisane od 19. februarja 2019, datuma odobritve prejšnje državne strategije, do 31. maj 2024.

2. Uspešnost učinka prehoda odraža, kako verjetno je, da bodo projekti dosegli učinek prehoda. **PUBLIC** njih pričakuje ob podpisu. Izračunano na podlagi aktivnega zrelega (> 2 leti) portfelja

1. Uresničevanje predhodne strategije (2019–2023)

1.1. Ključni rezultati prehoda, doseženi v obdobju predhodne strategije (2/2)

Prednostna naloga 2

Podpiranje prehoda v zeleno gospodarstvo s promocijo novih zelenih tehnologij

Ključni kvantitativni rezultati

Indikatorji rezultatov	2019-2023
Zmanjšanje izpustov CO2 (kilo tone/leto)	41
Prihranjena primarna energija (GJ/leto)	228.739

Ključni rezultati prehoda

- Pomoč zasebnim podjetjem pri postavljanju višjih zelenih ambicij in doseganju okoljskih standardov, z GET finančnimi instrumenti v višini € 254m (približno polovica skupnega ABl), investiranimi v obdobju 2019–2023. 78 % financiranja GET je bilo razporejenih v sektor FI, kjer so partnerske banke s sodelovanjem EBRD pri izdajah MREL obveznic dodelile zneske v višini 100-150 % naložb EBRD za projekte, upravičene do GET.
- Investicija € 35m v prvo zeleno obveznico, ki jo je izdala komercialna banka v Sloveniji (NLB d.d.), ter tako podprla vzpostavitev okvira za zelene obveznice.
- Pomoč pri širitvi segmenta e-mobilnosti dobavitelja prvega reda v avtomobilski industriji s € 25m investicijo Schuldschein.
- Podpora strank iz zasebnega sektorja s ciljem razogljičenja, vključno s financiranjem ukrepov energetske učinkovitosti (€ 25m) specializiranega proizvajalca jekla.
- Celovita pomoč državnim organom pri vlogi za solidarnostne sklade EU po uničujočih posledicah poplav avgusta 2023.

1. Uresničevanje predhodne strategije (2019–2023)

1.2. Izzivi, povezani z uresničevanjem, in ključna spoznanja

Kontekst uresničevanja

Slovenija je v regiji CEB v ospredju glede gospodarskega prilagajanja standardom EU, vendar je v zadnjem obdobju državne strategije napredek pri nadaljnjem približevanju večinoma zastal. Krivuljo rasti Slovenije, ki jo je sprva prekinila pandemija Covid-19, je dodatno oslabil skokovit porast inflacije, ki se je v letu 2022 odrazila v zmanjšanju realnih plač in nižji produktivnosti. Po posledicah ruskega napada na Ukrajino in energetske krize je Slovenija v letu 2022 pritegnila višje zneske financiranja EBRD, ki so presegle vrednosti iz prejšnjih kriz, vključno s pandemijo Covid-19. To je poudarilo dodatnost EBRD pri odzivanju na krizo, saj je učinkovito pomagala gospodarstvu, zlasti zasebnemu sektorju preživeti gospodarski šok. Čeprav je Slovenija na splošno naprednejša od povprečja držav uporabnic sredstev EBRD, ostajajo pomembni izzivi na zelenem področju, kjer je treba okrepiti prizadevanja za povečanje zmogljivosti obnovljivih virov energije in izboljšanje energetske infrastrukture, pri čemer se soočamo s kritično finančno vrzeljo. Potrebni so nadaljnji ukrepi za odpravo ovir za inovacije, digitalni prehod in poslovno okolje, da bi podprli konkurenčnost zasebnega sektorja doma in na mednarodni ravni ter pospešili konvergenčno pot Slovenije. V naslednjem strateškem obdobju se bo EBRD še naprej osredotočala na področja, kjer ostaja dodatna, zagotavljala dopolnjevanje s podporo EU in še naprej ponujala inovativne instrumente financiranja. Od začetka delovanja leta 1992 je EBRD v Sloveniji vložila več kot € 1,5 milijarde v 107 projektov.

Izzivi, povezani z izvedbo

- Zapleteno regulativno okolje in dolgotrajni postopki pridobivanja dovoljenj upočasnjujejo razvoj infrastrukturnih in energetskih projektov.
- Nelikvidnost kapitalskih trgov, dodatno zaostrena z motnjami in manjšim apetitom vlagateljev zaradi vojne v Ukrajini.
- Omejene možnosti za podporo občinam prek programa Green Cities zaradi majhnega obsega in velike odvisnosti od nepovratnih sredstev EU.
- Počasna komercializacija/privatizacija in omejena pripravljenost za javno-zasebna partnerstva.

Ključna spoznanja in prihodnja usmeritev

- Podpora oblastem za razvoj komercialno uspešnih projektov na področju obnovljivih virov energije ter krepitev prenosa in distribucije energije.
- Okrepitev političnega dialoga za podporo razvoju kapitalskega trga in delovanje kot pomembni vlagatelj v transakcijah na lokalnem kapitalskem trgu.
- Nadaljevanje političnega sodelovanja pri uvajanju instrumentov EU, vključno z InvestEU .
- Sodelovati z vlado pri raziskovanju priložnosti za javno-zasebna partnerstva ter spodbujanje prestrukturiranja in privatizacije državnih podjetij.

2. Gospodarski kontekst

2.1. Makroekonomski kontekst in obeti za obdobje strategije

Slovenija – glavni makroekonomski kazalniki

	2020	2021	2022	2023
Rast BDP (% medletno)	-4.2	8.2	2.5	1.6
CPI-inflacija (povp. v %)	-0,1	1.9	8.8	7.5
Proračunski saldo * (% BDP)	-7.6	-4.6	-3,0	-2,5
Kosmati dolg sektorja država (% BDP)	79.6	74.4	72.5	69.2
Saldo tekočega računa* (% BDP)	7.2	3.3	-1,0	4.5
Čiste tuje naložbe (% BDP) [neg. predznak = prilivi]	0,6	-0,8	-2.3	-0,8
Zunanji dolg (% BDP)	101.6	97.2	90.9	91.8
Bruto rezerve (% BDP)	na	na	na	na
Stopnja brezposelnosti (%)	5.0	4.7	4.0	3.7
Nominalni BDP (mrd €)	47,0	52.3	57,0	63.1

Fiskalna ekspanzija, ki jo je sprožil Covid, je omogočila okrevanje, vendar so bile posledice vojne v Ukrajini precejšnje. Pred krizo Covid-19 sta rast poganjala okrevanje domačega povpraševanja in pozitivna trgovinska bilanca, ki je bila leta 2021 prekinjena zaradi močnega dviga domačega povpraševanja in s tem uvoza. Leta 2022 izvoz ponovno ni mogel nadomestiti drage uvožene energije. Leta 2023 se je rast zaradi šibkejše zasebne potrošnje in povpraševanja po izvozu še dodatno upočasnila. Prodaja na drobno je od februarja 2023 beležila letni upad, industrijska proizvodnja pa se je od oktobra 2022 do konca leta 2023 zmanjševala v vseh mesecih razen v enem.

Inflacija je v letu 2023 ostala visoka, kar je zaviralo potrošnje. Zvišanje cen energentov, predvsem pa težave v dobavni verigi in inflacija hrane, so spodbujali skupno in osnovno inflacijo, pri čemer je prva julija 2022 dosegla najvišjo vrednost 11,7%. Po postopni ukinitvi plačne podpore iz let 2020 in 2021 so se plače leta 2022 občutno znižale, vendar so se leta 2023 zvišale za 2,3%, kar pa ni bilo dovolj za odboj potrošnje. Inflacija se je do januarja 2024 umirila na 3,3%, vendar se je v prvem četrtletju 2024 nekoliko povečala, kar kaže na neugodnejše obete.

Obnova po poplavah se bo leta 2024 pospešila. Kljub zavezi k znatnemu primanjkljaju v letu 2023 se je poplavna pomoč začela počasi, kar je povzročilo blažji primanjkljaj. Namesto tega vlada za leto 2024 predvideva primanjkljaj v višini 3,8 odstotka BDP, šele leta 2027 pa naj bi se primanjkljaj zmanjšal pod 2 odstotka BDP. Javni dolg se bo tako do leta 2029 počasi zmanjšal na 60 odstotkov BDP.

Trg dela se še naprej zaostreje. Kljub neugodnejšim razmeram se je stopnja zaposlenosti v primerjavi z obdobjem pred Covidom ustalila na visoki ravni, medtem ko je brezposelnost rekordno nizka. Zaradi vse večjega pomanjkanja delovne sile se je povečalo priseljevanje delovne sile.

Rast naj bi se ponovno približala potencialni rasti. Po upočasnitvi v letu 2023, naj bi okrevanje potrošnje in močne naložbe podpirale višjo rast v višini približno 2,5%, medtem ko negotovo tuje povpraševanje zaradi velike odprtosti gospodarstva predstavlja negativno tveganje.

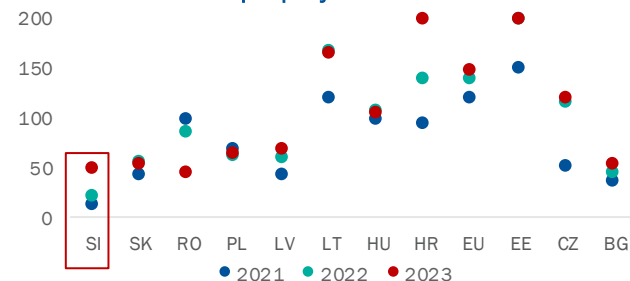
2. Gospodarski kontekst

2.2 Ključni izzivi prehoda (I/II)

Konkurenčnost
(5,65)

- **Kljub relativno visoki stopnji produktivnosti in dohodka je tržne institucije mogoče izboljšati.** Slovenija zaostaja za primerljivimi državami glede institucij in predpisov, ki omogočajo konkurenco zasebnega sektorja, medtem ko država ohranja razmeroma veliko prisotnost v gospodarstvu. To se nanaša na izboljšanje politike konkurence, postopkov v primeru insolventnosti in poslovnega okolja na splošno. Nedavne reforme bi morale izboljšati ta področja.
- **Slovenska podjetja so manj intenzivna pri izvozu poslovnih storitev in poslovno usmerjenih inovacijah.** Podjetja poročajo o manj izboljšavah poslovnih procesov, čeprav so stopnje digitalizacije podobne povprečju EU. Na makroravni je delež izvoza poslovnih storitev nižji kot v podobnih državah CEB.
- **Plitek trg tveganega kapitala ovira inovacije in poslovno dinamiko.** Slovenska podjetja poročajo tudi o slabših naložbah v inovacije kot tudi o dostopu do financiranja od povprečja EU. To je povezano z manjšim trgom tveganega kapitala kot v vodilnih državah v regiji, in je na podobni ravni kot v Bolgariji, Romuniji in Slovaškem.

Na ložbe tveganega kapitala, normalizirani rezultati na podlagi povprečja EU27

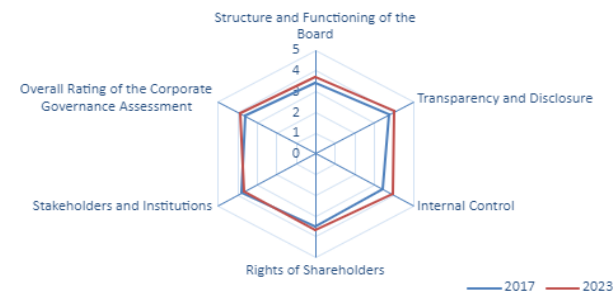

Vir: European Innovation Scoreboard 2023

Dobro upravljanje
(7,22)

- **Kakovost upravljanja je na splošno boljša kot v večini primerljivih držav CEB, vendar ostajajo velike vrzeli v primerjavi z naprednimi državami OECD.** Glede na Worldwide Governance Indicators kaže Slovenija precejšen zaostanek za državami OECD z visokimi dohodki glede kakovosti predpisov in nadzora nad korupcijo, ki se je v letu 2021 poslabšal v primerjavi z letom 2018. Poleg tega je zaostanek Slovenije za naprednimi primerjalniki precejšen na področju stabilnosti politike, pravice zasebne lastnine in varstva intelektualne lastnine. Močna prednostna naloga digitalne preobrazbe bi morala izboljšati nekatere dele javne uprave.
- **Ob precejšnji udeležbi države v gospodarstvu je treba okrepiti standarde korporativnega upravljanja podjetij v državni lasti.** Država svoj precejšnji portfelj upravlja v skladu s praksami OECD. Čeprav vodstvo v večini podjetij v državni lasti ostaja profesionalno, obstajajo primeri slabega upravljanja, zato je treba izboljšati prakso korporativnega upravljanja.

Zakonodaja in prakse upravljanja podjetij

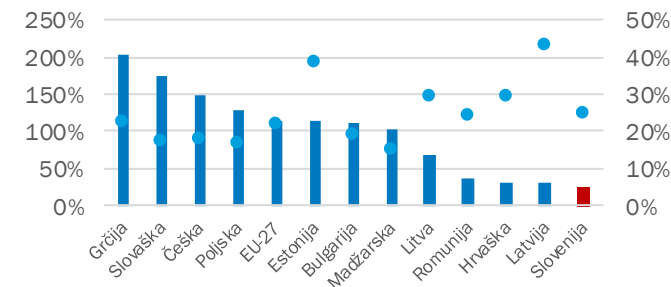

Vir: Ocena korporativnega upravljanja EBRD, 2023

Zeleno (7,15)

- **Povečanje zmogljivosti obnovljivih virov energije v zadnjih 15 letih je bilo najmanjše v EU.** Slovenija zaostaja pri prizadevanjih za povečanje zmogljivosti obnovljivih virov energije, saj vetrna in sončna energija predstavljata le 5 odstotkov oskrbe z električno energijo. Kljub temu ima Slovenija koristi od obstoječe hidroenergetske infrastrukture (25 odstotkov) in jedrske energije (41 odstotkov), medtem ko premo predstavlja približno 24 odstotkov proizvodnje električne energije.
- **Zeleno financiranje je v začetni fazi.** Slovenija je v primerjavi s primerljivimi članicami CEB izdala najmanj zelenih obveznic, čeprav so izdaje trajnostno vezanih obveznic bolj razširjene, tudi v državnem sektorju.
- **Slovenija mora okrepiti ukrepe prilagajanja podnebnim spremembam.** Kot so pokazale poplave avgusta 2023, je Slovenija še vedno ranljiva za ekstremne vremenske pojave. Že pred poplavami leta 2023 je bila ocenjena škoda med najvišjimi v CEB regiji.

Povečanje deleža obnovljivih virov, 2021/2005

Vir: Eurostat

■ Povečanje ● Delež v 2021

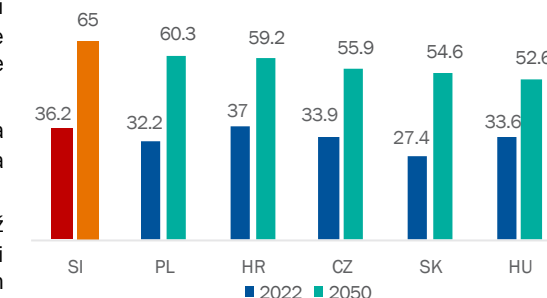
2. Gospodarski kontekst

2.2 Ključni izzivi prehoda (II/II)

Vključenost (7,13)

- **Med močno rastjo zaposlenosti v zadnjih letih se je povečalo pomanjkanje delovne sile.** Stopnja zaposlenosti po segmentih je blizu ravni EU, razen za nižje izobražene in starejše ljudi. Medtem ko bi se ti segmenti lahko bolje vključili na trg dela, podjetja poročajo o največjem pomanjkanju kvalificirane delovne sile v gradbeništvu in proizvodnji ter strokovnjakov s področja IKT. Privabljanje kvalificiranih priseljencev je izziv saj so spodbude za izbiro držav, kot sta Avstrija in Nemčija, močnejše.
- **Demografska vprašanja so najbolj pereča med enakimi regijami.** Stopnja starostne odvisnosti naj bi dosegla 65 odstotkov, izdatki za pokojnine pa bodo do leta 2050 drugi najvišji v EU. Upokojitvena starost je druga najnižja v OECD.
- **Razogljčenje bo vplivalo na delovna mesta v premogovniških regijah.** Slovenija ima razmeroma visok delež zaposlitev v energetsko intenzivnih sektorjih, kot je premogovništvo v Savinjsko-šaleški (SAŠA) in Zasavski regiji. Tekoče pobude so namenjene ponovni vzpostavitvi lokalnih gospodarstev in podpori prizadetih delavcev.

Razmerje starostne odvisnosti, %

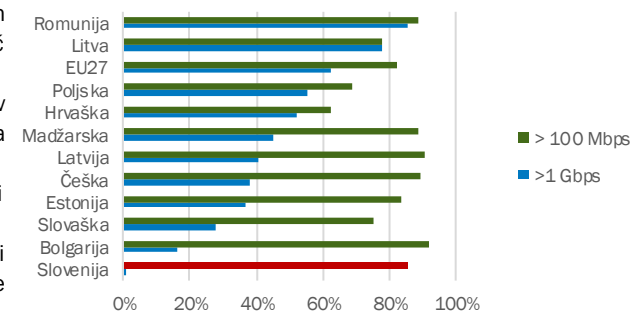

Vir: Eurostat

Integriranost (7,21)

- **Kljub močni trgovinski integraciji je finančna odprtost manjša kot v podobnih državah CEB.** Deloma zaradi zgodovinskih razlogov, povezanih s paradigmo privatizacije, je bila Slovenija manjša prejemnica neposrednih tujih naložb in kapitalskih tokov, ki niso neposredne tuje naložbe. Poleg tega v regiji obstaja potencial za več zunanjih neposrednih tujih naložb, ki bi ga slovenska podjetja lahko izkoristila.
- **Naložbe v omrežno infrastrukturo so bistvenega pomena za zeleni prehod.** Kakovost oskrbe z energijo v Sloveniji je na ustrezni ravni, kljub temu pa bo treba elektroenergetsko omrežje precej okrepiti, ocenjeno na okoli 3,5 milijarde evrov, da bo lahko sprejelo nabor projektov obnovljivih virov energije.
- **Železniško infrastrukturo je treba posodobiti.** Po letih dajanja prednosti cestni infrastrukturi so oblasti okrepile naložbe v železnico glede na njeno vlogo pri zmanjševanju emisij CO2.
- **Ultrahitne širokopasovne povezave skorajda ne obstajajo.** Kljub spodobni pokritosti s širokopasovnimi povezavami visokih hitrosti (več kot 100 Mb/s) Sloveniji manjka infrastrukture za širokopasovne povezave najmanj 1 Gb/s, ki so bistvenega pomena za strategijo EU Gigabit Society.

Po kritost gospodinjstev s širokopasovno povezavo, 2021

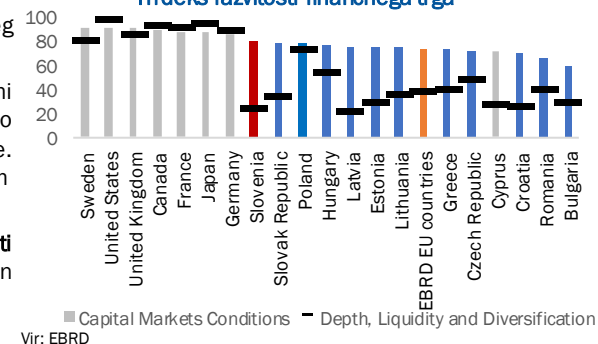

Vir: Indeks digitalnega gospodarstva in družbe 2023

Prožnost (8,01)

- **Razvoj finančnega sektorja stagnira.** Po bančni krizi je zasebni sektor zmanjševal zadolženost, obseg kreditov v gospodarstvu pa se je znatno zmanjšal.
- **Kljub zelo dobrim pogojem je razvoj kapitalskega trga še vedno nezadosten.** V primerjavi z regionalnimi vrstniki je Slovenija vzpostavila boljše predpise in infrastrukturo, vendar so tržni rezultati še vedno zelo šibki. To je povezano predvsem z majhnostjo trga in pomanjkanjem likvidnosti, kar zavira povpraševanje. Velike družbe dajejo prednost mednarodnim izdajam, kar zavira razvoj lokalnega dolžniškega trga, medtem ko je trg lastniških vrednostnih papirjev v zadnjih letih počasi nazadoval.
- **Viri oskrbe z energijo so razmeroma raznoliki, vendar je Slovenija ključna za izboljšanje energetske varnosti regije.** Načrtovani so projekti regionalne plinske infrastrukture, ki naj bi povezali Hrvaško, Madžarsko in Nemčijo.

Indeks razvitosti finančnega trga

Vir: EBRD

3. Prednostne naloge vlade in vključevanje deležnikov

3.1 Prednostne vladne reforme

Po sprejetju koalicijskega sporazuma za obdobje 2022-2026 so prednostne naloge vlade osredotočene na:

- **Digitalna preobrazba** : povečati preglednost javne uprave in uporabo inovativnih tehnologij, umetne inteligence, dvigniti ravni kibemetske varnosti in spodbujati digitalno preobrazbo podjetij, vključno z malimi in srednje velikimi podjetji, tudi z izboljšanjem zakonodaje.
- **Izobraževanje in vključevanje mladih** : Izboljšanje izobraževalnega sistema na vseh ravneh, zlasti v visokem šolstvu, spodbujanje sodelovanja z inovativnimi podjetji za odpravo vrzeli v znanju in begu možganov, vzpostaviti gospodarstvo znanja in pritegniti mednarodno kvalificirano delovno silo.
- **Staranje prebivalstva in blaginja** : Zagotavljanje kakovostnega življenjskega standarda, izboljšanje dostopa do programov socialnega varstva, vzpostavitev vzdržnega pokojninskega sistema in izvajanje ciljno usmerjenih ukrepov za podporo starejšemu prebivalstvu.
- **Zeleni prehod**: izboljšanje energetske varnosti in samooskrbe, povečanje naložb v obnovljive vire energije in posodobitev nacionalnega podnebne načrta za doseganje ciljev do leta 2030. Pospešiti dekarbonizacijo na področju daljinskega ogrevanja in okrepiti naložbe v distribucijo električne energije. Izboljšanje strategije pravičnega prehoda za postopno opuščanje premoga
- **Podjetništvo in inovativnost**: Razširitev podpore za novoustanovljena podjetja in povečanje tveganega kapitala, zlasti v okviru zelenega in digitalnega prehoda. Krepitev internacionalizacije podjetij, vključno z MSP, in podpiranje razvoja tehnoloških parkov, vzpostavljanje mrež za strokovno izmenjavo in privabljanje visokotehnoloških tujih naložb.
- **Infrastruktura in trajnostna mobilnost** : povečanje naložb v železniško infrastrukturo in zeleno železniško logistiko, spodbujanje trajnostne mobilnosti ter pospešitev elektrifikacije in digitalizacije prometa.
- **Zdravstveni sistem**: Izboljšati zdravstveni sistem s povečanim financiranjem, dobrim upravljanjem in profesionalizacijo, razvojem in izvajanjem preventivnih zdravstvenih programov.

3.2 Splošno dogovorjena področja reform med EBRD in oblastmi

- Spodbujanje razvoja kapitalskega trga in nadaljnja podpora razvoju ekosistema VC/PE, spodbujanje inovativnih struktur financiranja, ki lahko pomagajo pri digitalni preobrazbi, inovacijah in regionalni širitvi.
- Zagotavljanje podpore za zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv in povečanje zmogljivosti obnovljivih virov energije za pospešitev zelenega prehoda in doseganje energetske varnosti.
- Okrepiti in razširiti elektrodistribucijska omrežja glede na velike potrebe po naložbah za vključevanje obnovljivih virov energije in povečanje energetske učinkovitosti.

3.3 Ključna sporočila civilne družbe EBRD

- Organizacije civilne družbe so poudarile, da je pojav novih tehnologij, kot sta robotika in umetna inteligenca, ključna priložnost in izziv, ki bo preoblikoval trg dela in povzročil izzive na področju vključevanja, kar kaže na potrebo po sodelovanju EBRD na tem področju.
- Predstavniki civilne družbe so nasledstvo MSP označili kot kritičen izziv za prihodnji razvoj države. Ker omejene možnosti za prodajo podjetij pogosto vodijo v zapiranje in izgubo delovnih mest, so bili mehanizmi odkupa zaposlenih opredeljeni kot možna rešitev.
- Organizacije civilne družbe so poudarile, da je treba okrepiti prizadevanja za preoblikovanje zelenega gospodarstva, hkrati pa so izpostavile potrebo po uvedbi ustreznih in skladnih meril za zelena javna naročila v javni upravi, vključno s sprejetjem tehnologij, mehanizmov vključevanja in modelov poslovne arhitekture za nadaljnje izboljšanje zelenih javnih naročil v državi.
- Organizacije civilne družbe so prav tako omenile pomen javno-zasebnih partnerstev in predlagale vključenost EBRD na tem področju z ozaveščanjem, krepitvijo zmogljivosti in naložbami.

4. Opredelitev prednostnih strategij EBRD za Slovenijo

Kaj je treba spremeniti? (Diagnostika države)	Je mogoče spremeniti? (politična ekonomija)	Kaj lahko stori banka? (institucionalne zmogljivosti)	Strateške prednostne naloge (2024-2029)	Kaj želimo videti leta 2029
<ul style="list-style-type: none"> Slovenija zaostaja za povprečjem EU in CEB pri vlaganih podjetij v inovacije, minimalna prisotnost financiranja s tveganim kapitalom pa je pomembna ovira za inovacije zasebnega sektorja. Kljub razviti tržni infrastrukturi in ugodnemu zakonodajnemu okolju, majhnost gospodarstva ovira razvoj finančnih in kapitalških trgov. Okvir korporativnega upravljanja je razmeroma napreden, vendar ga je treba okrepiti v strukturi in delovanju upravnih odborov, notranjem nadzoru in pravicah delničarjev. 	<ul style="list-style-type: none"> RRP vključuje več reform, ki bi lahko izboljšale učinkovitost inovacij ter raziskav in razvoja. Strategija digitalne preobrazbe gospodarstva 2022 se osredotoča na vzpostavitev učinkovitega ekosistema za digitalno in konkurenčno gospodarstvo, napredek digitalnih tehnologij in spretnosti. Novo sprejeta Strategija razvoja kapitalških trgov 2023–2030 se osredotoča na digitalizacijo in mala in srednja podjetja, ustvarjanje dodatne ponudbe obveznic na kapitalških trgih, s ciljem pridobitve statusa nastajajočega trga. Omejena pripravljenost za prestrukturiranje in komercializacijo podjetij v državni lasti. 	<ul style="list-style-type: none"> Strokovno znanje in izkušnje pri podpiranju rasti, konkurenčnosti in inovativnosti strank z raznolikimi strukturami financiranja in tehničnim svetovanjem. Dosedanje izkušnje pri spodbujanju razvoja kapitalškega trga z uporabo inovativnih finančnih instrumentov in svetovanjem. Izkazane izkušnje pri pomoči podjetjem in državnim podjetjem pri doseganju višjih standardov korporativnega in podnebnega upravljanja prek naložb in svetovalnih storitev. 	<p>Povečanje konkurenčnost z raznolikim financiranjem, in ovacijami in dobrim upravljanjem</p>	<ul style="list-style-type: none"> Povečanje finančnega prodora, inovacij in digitalizacije Okrepitev prakse korporativnega in gospodarskega upravljanja
<ul style="list-style-type: none"> Fosilna goriva so leta 2022 predstavljala 27 % proizvodnje električne energije, vetrna in sončna energija pa le 5 %. Povečanje uporabe obnovljivih virov energije med letoma 2005 in 2021 je bilo najmanjše med državami EU. Za učinkovito vključitev obnovljivih virov energije v mešanico električne energije, so potrebne naložbe v omrežno infrastrukturo v višini približno 3,5 milijarde EUR. Potreba po okrepitvi trajnostnih ukrepov za odpornost na podnebne spremembe in prilagajanje nanje, da bi se spopadli z večjo gospodarsko škodo, ki jo povzročajo pogostejši in ekstremni vremenski dogodki. Potrebno je pospešiti prizadevanja za ozelenitev slovenskega prometnega sektorja in spodbujati trajnostno mobilnost. 	<ul style="list-style-type: none"> Evropska komisija meni, da so cilji NECP za delež energetske učinkovitosti in obnovljive energije v porabi energije, premalo ambiciozni. Okvir za prilagajanje podnebnju, ki določa prednostne naloge prilagajanja podnebnju, je bil sprejet leta 2016 in ga je treba posodobiti. Mehanizem pravičnega prehoda, RRP (Strategija za ozelenitev izobraževalne in raziskovalne infrastrukture) in Evropski socialni sklad Plus (ESF+) prispevajo k odpravljanju pomanjkanja znanj in spretnosti na področju zelenega prehoda. 	<ul style="list-style-type: none"> Strokovno znanje in izkušnje pri podpiranju projektov RES in zadovoljevanju potreb po EE/RE z naložbami in svetovanjem strankam glede zelenih tehnologij/praks. Prilagojena podpora pri povezovanju političnega dialoga in financiranja za ukrepe za odpornost na podnebne spremembe in blažitev podnebnih sprememb ter strategije za razogljičenje. Dokazano strokovno znanje in izkušnje pri pomoči pri pobudah, povezanih s pravičnim prehodom, in vlaganju v projekte s pravičnim prehodom. 	<p>Spodbujanje prehoda Slovenije na zeleno gospodarstvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> Povečanje deleža obnovljivih virov energije v mešanici goriv in podpora razogljičenja Izboljšanje energetske učinkovitosti in učinkovitosti virov, energetske varnost in odpornosti na podnebne spremembe

5. Okvir dejavnosti in rezultatov (1/2)

Prednostna naloga 1 : Povečanje konkurenčnosti z raznolikim financiranjem, inovacijami in dobrim upravljanjem

Cilji (rezultati)	Dejavnosti (učinki)	Kazalniki spremljanja
<p>Povečanje finančnega prodora, inovacij in digitalizacije</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje kapitalskih struktur podjetij, podpora regionalni širitvi in uvajanju inovativnih tehnologij. • Podpirati razvoj kapitalskega trga s političnim dialogom, ki bi lahko vključeval nepremičninske investicijske sklade in naložbe v finančne produkte (npr. MREL, SLB, zelene obveznice). • Podpirati izdajo podjetniških obveznic s krepitvijo zmogljivosti in mehanizmi spodbud. • Izboljšati obstoječe in uvesti nove produkte za finančno posredništvo, kot je strukturirano financiranje, npr. sintetično listinjenje, delitev tveganja portfelja in strukture financiranja dobavne verige, vključno z izdelki, ki koristijo lokalnim malim in srednje velikim podjetjem. • Podpirati razvoj javnega in zasebnega kapitala, vključno z dolžniškimi, podrejenimi in lastniškimi skladi. • Financiranje digitalne infrastrukture in tehnoloških rešitev ter podpora nadgradnji znanj in spretnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Število uvedenih in/ali razširjenih novih produktov financiranja • Omogočen obseg transakcij na kapitalskem trgu
<p>Okrepitev prakse korporativnega in gospodarskega upravljanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podpirati izboljšave korporativnega upravljanja za večjo preglednost in učinkovitost podjetij v državni lasti . • Povečanje komercializacije, lastniške udeležbe in krepitev podjetij v državnem sektorju, vključno s turizmom. • Izboljšati podnebne prakse korporativnega upravljanja v podjetjih in finančnih institucijah, podpirati ustrezno razkritje ESG in podnebnih tveganj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Število strank z izboljšanim korporativnim upravljanjem

5. Okvir dejavnosti in rezultatov (2/2)

Prednostna naloga 2: Spodbujanje prehoda Slovenije na zeleno gospodarstvo

Cilji (rezultati)	Dejavnosti (učinki)	Kazalniki spremljanja
<p>Povečanje deleža obnovljivih virov energije v mešanici goriv in podpora razogljičenju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Povečanje obsega obnovljivih virov energije in rešitev za shranjevanje, tudi za podjetja in javni sektor z neposrednim ali posrednim financiranjem. • Financiranje inovativnih rešitev in razvoj krožnega gospodarstva (vključno z ravnanjem z odpadki, recikliranjem, pretvorbo odpadkov v energijo, bioenergijo). • Podpora zelenemu CAPEX in naložbam, ki pospešujejo razogljičenje gospodarstva, z uporabo InvestEU . • Preučitev priložnosti za podporo razvoju programov usposabljanja o spretnostih za prehod v zeleno gospodarstvo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nameščena zmogljivost obnovljivih virov energije (MW) • Prihranjena primarna energija (GJ/leto)
<p>Izboljšanje energetske učinkovitosti in učinkovitosti virov, energetske varnost in odpornosti na podnebne spremembe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje energetske učinkovitosti z naložbami v vseh segmentih gospodarstva. • Zagotavljanje finančne in svetovalne podpore za spodbujanje trajnostnih in podnebno odpornih praks (podpora prilagajanju podnebnim spremembam in ukrepom za ublažitev ter prednost rešitvam, ki temeljijo na naravi, kjer je to mogoče). • Okrepiti prenos, distribucijo in medsebojne povezave energije za zmanjšanje izgub, vključiti obnovljivo energijo, olajšati elektrifikacijo, regionalno sodelovanje in diverzifikacijo. • Podpora regionalnemu povezovanju in okolju prijaznejši prometni infrastrukturi. • Izboljšati pravičen prehod, skupaj s pobudami za prekvalificiranje in prerazporeditev delavcev. • Financiranje trajnostnega in vključujočega urbanega razvoja in obnove. • Priložnosti za uvedbo programa Green Cities. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmanjšanje izpustov CO2e (kilo tone/leto)

6. Evidentiranje dopolnjevanja mednarodnih partnerjev na poslovnih področjih EBRD

Poslovna področja EBRD

Okvirno letno povprečje naložb/ nepovratna sredstva (v mio €, 2019–2023)	Sektorji										Medsektorske teme		
	Industrija, trgovina in agrobiznis					Trajnostna infrastruktura	Finančne institucije (FI)		Strateške pobude				
	Agroživilska industrija	Proizvodnja in storitve	Nepremičnine in turizem	TMT	Naravni viri	Energija	Infrastruktura	Bančništvo	Nebančne FI	Zeleno gospodarstvo	Vključenost in spol	Lokalna valuta in kapitalski trg	Mala podjetja
EU ¹	2,837	€	€	€	€		€P	€P			€	€	€
EIB	155,4				€		€	€	€				€
COEBANK ²	120			€			€				€		
EIF ³	91,4						€	€					€
EBRD	113	€			€	€	€	€	€	€	€P	€	€

€ Področje pomembnih naložb

● Osredotočenost predvsem na zasebni sektor

P Področje pomembnega političnega udejstvovanja

○ Osredotočenost predvsem na javni sektor

Opomba: Kartiranje dejavnosti IFI temelji na javno dostopnih informacijah. Pomembna naložba IFI je opredeljena kot projekti, ki presegajo 5 % letne naložbe in so podpisani od leta 2019
¹ Na podlagi načrtovanega financiranja v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov 2014–2020 ter skladov kohezijske politike in drugih skladov 2021–2027, podatki na voljo na [Kohezijski odprti podatkovni platformi](#)

² Znesek se nanaša na dva podaljšana projekta v 2021

³ Na podlagi letnih poročil EIF za obdobje 2019–2021

Možna področja sodelovanja

Zeleno

Uporaba InvestEU in EU sredstev za nadaljnjo podporo zelenemu prehodu podjetij in občin.

Konkurenčno

Preučiti možnosti sodelovanja z EIB za sofinanciranje večjih projektov v infrastrukturnem sektorju.

7. Tveganja uresničevanja ter okoljske in družbene posledice

Tveganja, povezana z izvajanjem strategije	Verjetnost	Učinek	Okoljske in družbene posledice
<ul style="list-style-type: none"> Negotovi gospodarski obeti, ki jih poslabšujejo inflacijski pritiski, motnje v globalnih vrednostnih verigah in skrb za energetska varnost, bi lahko negativno vplivali na podporo EBRD za dolgoročne naložbe. 	●	●	<ul style="list-style-type: none"> Presoja in obvladovanje okoljskih in družbenih vplivov, sodelovanje udeležencev: zagotoviti, da se neposredni, posredni in kumulativni vplivi projektov na okolje in družbo (vključno z vplivi spolov) ustrezno ocenijo in ublažijo ob smiselnem sodelovanju zainteresiranih strani. Morda bo potrebna podpora TC pri urejanju tveganj in vplivov ter strateških ocen E&S, pa tudi podpora strankam javnega sektorja pri izvajanju in spremljanju sistemov upravljanja E&S in upravljanja izvajalcev v skladu s standardi EU in mednarodnimi standardi. Delo in delovni pogoji: zagotoviti, da so delovne prakse strank v skladu s PR2 EBRD, zlasti plače, ugodnosti in pogoji dela; nediskriminacija in spodbujanje enakih možnosti za ženske in mlade delavce. Z razvojem in izvajanjem ustreznih politik in odzivnih mehanizmov zagotovite preprečevanje tveganj povezanih s spolnim nasiljem in prisilnim delom, pri izvajalcih in v dobavni verigi, s posebnim poudarkom na ranljivih skupinah in neformalnih delavcih. Razogljičenje, gospodarna raba virov ter preprečevanje in nadzor onesnaževanja: podpirati tekoče izvajanje programa LCP v energetskem sektorju in v drugih energetsko intenzivnih sektorjih za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, porabe naravnih virov in onesnaževanja. ESG: spodbujanje izvajanja standardov ESG za odgovorne naložbe. Zdravje in vamost: Cilj je izboljšati standarde zdravja in vamosti pri delu v vseh sektorjih ter obravnavati varnostna vprašanja. Pridobivanje zemljišč, neprostoVOLjna preselitev in ekonomske migracije: podpora strankam pri zagotavljanju, da so projekti, ki zahtevajo pridobitev zemljišč in preselitev, v skladu z zahtevami banke, s posebnim poudarkom na ohranjanju preživetja ranljivih skupin (npr. romskih skupnosti, neformalnih uporabnikov zemljišč in beguncev). Ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno upravljanje z živimi naravnimi viri: Podpora strankam pri zagotavljanju varstva vrst in habitatov, pomembnih za ohranjanje, ter trajnostnega upravljanja ekosistemskih storitev in naravnega kapitala ter, kjer je to primerno, njihovega obnavljanja. Za podporo dejavnosti povezanih z naravo in poročanje, bodo morda potrebna sredstva tehničnega sodelovanja. Kultura dediščina: Sodelovanje s strankami pri zagotavljanju ustrezne presoje gradbenih projektov za ugotavljanje vplivov, posvetovanje s ključnimi zainteresiranimi stranmi in ohranjanje kulturne dediščine. Finančni posredniki (FP): Zagotoviti, da imajo partnerji FI ustrezno zmogljivost E&S in vzpostavljene postopke za obvladovanje tveganja s poudarkom na udeležbi na kapitalskem trgu.
<ul style="list-style-type: none"> Staranje prebivalstva in demografski izzivi bi lahko vplivali na dinamiko delovne sile, kar bi oviralo strukturne dejavnike rasti. 	●	●	
<ul style="list-style-type: none"> Omejena politična pripravljenost za napredek pri programu komercializacije/privatizacije bi lahko omejila sposobnost EBRD, da ponudi financiranje in specializirano strokovno znanje za izboljšanje upravljanja podjetij v državni lasti. 	●	●	
<ul style="list-style-type: none"> Ranljivost za podnebne spremembe, ki povzročajo pogostejše ekstremne vremenske pojave (kot so poplave avgusta 2023), lahko vpliva na izvedljivost projektov. 	●	●	

● Velika   ● Srednja   ● Majhna

8. Ocena donatorskega sofinanciranja

Ocena potreb za obdobje nove državne strategije

Donatorska sredstva so potrebna za podporo uresničevanju prihajajoče državne strategije v Sloveniji, ki se osredotoča na povečanje konkurenčnosti in pospeševanje prehoda v zeleno gospodarstvo:

- Sredstva za tehnično sodelovanje InvestEU so po potrebi na voljo za razvoj zmogljivosti finančnih posrednikov v Sloveniji.
- Nepovratna sredstva tehničnega sodelovanja bodo potrebna za delo na področju politik za podporo razvoju kapitalskega trga, izboljšanje upravljanja in praks ESG.
- Nepovratna sredstva tehničnega sodelovanja bodo bistvenega pomena tudi za raziskovanje možnosti financiranja v okviru programa Green Cities in zagotavljanje podpore za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev.
- Načrtovana kapitalska vlaganja in financiranje naložb za energetske učinkovito infrastrukturo lahko zahtevajo tudi dodatna nepovratna sredstva.

Potencialni viri donatorskih sredstev

- Sredstva EU so lahko na voljo prek instrumenta tehnične podpore za financiranje priprav in izvajanja institucionalnih, upravnih in strukturnih reform. Nosilci projektov v Sloveniji lahko sodelujejo tudi z EBRD za dostop do investicijskih nepovratnih sredstev iz sklada EU za infrastrukturo za alternativna goriva.
- Slovenija je upravičena država v okviru programa InvestEU, ki partnerjem zagotavlja proračunska jamstva EU in tehnično sodelovanje za povečanje sposobnosti prevzemanja tveganja ter mobilizacijo javnih in zasebnih naložb.
- Srednjeevropske države lahko dostopajo tudi do nepovratnih sredstev tehničnega sodelovanja za politično in poslovno svetovanje prek sredstev Srednjeevropske pobude, ki jih trenutno podpira Italija.
- Medtem ko je Slovenija še vedno upravičena država za prejemanje podpore HIPCA ICDF podračuna, preference donatorjev HIPCA za države, upravičene do uradne razvojne pomoči, kažejo, da bo prihodnja podpora verjetno omejena.

Izbrani kazalniki cenovne dostopnosti

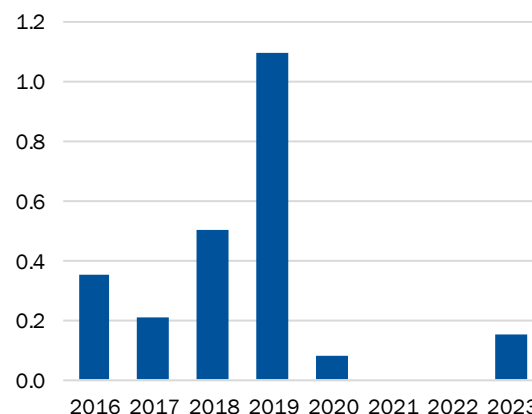
BDP na prebivalca (PPP, USD) ² 48.756

Država URP Ne

URP kot delež bruto nacionalnega dohodka (%) ³ /

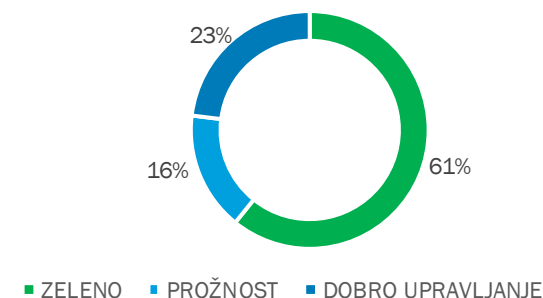
URP na prebivalca (\$) - trenutne cene) ³ /

Donatorsko financiranje v letih 2016–2023 (v milijonih EUR) ⁴

Poraba nepovratnih sredstev v letih 2016–2023 ⁵

Nepovratna sredstva tehničnega sodelovanja

1. Enotavni percentilni rang, izražen kot delež gospodarstev EBRD, ki so zastopana pod Slovenijo (za katero so podatki na voljo). 2. IMF WEO (2022) 3. OECD (2021) 4. Zneski TC temeljijo na namenskih sredstvih na ravni obveznosti. 5. Na podlagi primarne tranzicijske kakovosti namenskih donatorskih sredstev.

Priloga

European Bank
for Reconstruction and Development

Priloga 1 – Politična ocena v kontekstu 1. člena (1/4)

V obdobju od predhodne državne strategije je Slovenija nadaljevala s sprejemanjem in izvajanjem načel iz 1. člena.

Slovenija je razvita parlamentarna demokracija. Ustavni in zakonodajni okvir pluralne demokracije je vzpostavljen. Ločitev oblasti ter nadzor in ravnotežje v političnem sistemu, zagotovljene osnovne pravice in zaščita manjšin ter pomembna vloga civilne družbe so po oceni Sveta Evrope večinoma skladni z mednarodnimi in evropskimi standardi. Volitve potekajo na način, ki je po mnenju Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Sveta Evrope svoboden in skladen z mednarodnimi standardi. Izzivi v zvezi z zaznano korupcijo ostajajo, vendar je opazhen določen napredek pri sprejetju nove protikorupcijske strategije.

Predstavniško vladanje in svobodne volitve

Slovenija je večstrankarska parlamentarna republika z ločitvijo oblasti in delujočim sistemom nadzora in ravnotežja, ki je vsebovan v ustavi in se izvaja v praksi. Predsednik, ki je voljen neposredno, je voditelj države z večinoma protokolarnimi dolžnostmi. Večino izvršne oblasti ima predsednik vlade, ki predstavlja večinsko stranko ali večinsko koalicijo v dvodomnem parlamentu (ki ga sestavljata Državni zbor in Državni svet). Državni svet s 40 člani se voli posredno. Člani Državnega zbora so izvoljeni za štiriletni mandat na dva načina: 88 poslancev je izvoljenih po proporcionalnem sistemu s prednostnim glasom, medtem ko dva poslanca izvolita italijanska in madžarska manjšina po enokrožnem večinskem volilnem sistemu. Demokratični postopki zakonodajnega nadzora so vzpostavljeni. Državna volilna komisija za nadzor in izvedbo volitev je neodvisen in nepristranski organ.

Prejšnje volitve v Sloveniji so opazovalci Urada za demokratične institucije in človekove pravice OVSE (ODIHR) ter drugi pristojni mednarodni opazovalci ocenili kot svobodne in poštene. Najnovejša misija za oceno volitev, ki jo je ODIHR objavil decembra 2022, je ugotovila, da je pravni okvir celovit in na splošno ugoden za izvedbo demokratičnih volitev.¹ Poročilo tudi omenja, da kljub nekaterim izboljšavam pravnega okvira leta 2021 večina prejšnjih priporočil ODIHR ostaja neupoštevana, vključno s tistimi v zvezi z omejitvami volilne pravice, kazensko odgovornostjo za obrekovanje, pomanjkanjem jasnega sistema reševanja volilnih sporov, nezadostno preglednostjo financiranja kampanj in ustanovitev neodvisnega organa za nadzor medijev. Poročilo je tudi pozvalo k nadaljnjim prizadevanjem za zaščito javnih medijev pred političnim pritiskom.

1. OVSE, Urad za demokratične institucije in človekove pravice, Republika Slovenija, parlamentarne volitve 24. april 2022, mi sija ODIHR za oceno volitev, končno poročilo, objavljeno 2. decembra 2022.

Priloga 1 – Politična ocena v kontekstu 1. člena (2/4)

Civilna družba, udeležnost in mediji

Slovenija ima razvejano in dinamično civilno družbo z razmeroma visoko stopnjo prostovoljnega dela. Postopki registracije organizacij civilne družbe (CSO) so enostavni, kar pojasnjuje njihovo veliko število (več kot 27.000) glede na velikost države. Organizacije civilne družbe delujejo na mednarodni, nacionalni in regionalni ravni. Vzpostavljeni so zakonodajni postopki, ki zagotavljajo dostop javnosti do informacij in javnih posvetovanj. Vzpostavljeno je bilo namensko spletno orodje, s katerim lahko javnost vladi predlaga nove ukrepe. ² Zakon o nevladnih organizacijah, sprejet leta 2018, je v slovenskem pravnem redu določil definicijo nevladne organizacije in uvedel status nevladne organizacije v javnem interesu. ³ Leta 2022 so oblasti ustanovile delovno skupino za sodelovanje civilne družbe.

Pravica do vključevanja v sindikate je zapisana v zakonu in se v praksi upošteva. Slovenska ustava v 76. členu določa, da je zagotovljena svoboda ustanavljanja, delovanja in združevanja v sindikate. Svoboda ustanavljanja političnih strank je zagotovljena in se izvaja v praksi, kar je poudarjeno z obstojem znatne opozicije, ki lahko svobodno vodi kampanjo in nasprotuje vladnim pobudam.

Ustava in zakon zagotavljata svobodo izražanja, tudi za člane tiska in drugih medijev. Svoboda tiska je zagotovljena, vendar obrekovanje ostaja kaznivo dejanje. Slovenija ima raznoliko medijsko okolje, ki vključuje javne in zasebne radiotelevizije in državljonom ponuja široko paleto političnih pogledov. Televizija ostaja pomemben vir javnih informacij. Javni zavod RTV Slovenija vključuje tri nacionalne televizijske programe in tri nacionalne radijske programe. Obstajajo tudi regionalni programi in posebni programi za italijansko, madžarsko in romsko skupnost. Vloga interneta in družbenih medijev kot vira javnih informacij se nenehno povečuje.

V času pandemije Covid-19 se je povečal politični pritisk na javne medije, novinarji pa so poročali o spletnem nadlegovanju. ⁴ V memorandumu, objavljenem leta 2021 in po protestih, ki jih je organizirala civilna družba, je komisar Sveta Evrope za človekove pravice poudaril, da sovražni javni diskurz, pa tudi blatne kampanje in ustrahovanje, usmerjeni proti aktivistom civilne družbe in tistim, ki izražajo kritična mnenja, ne škodujejo izražanja in ima lahko zastrašujoč učinek na svobodo medijev. ⁵ Evropska komisija je v poročilu o vladavini prava za leto 2023 opazila pozitivne premike v zvezi z medijskim okoljem, medtem ko so oblasti naredile prve korake v zvezi z zaščito novinarjev. ⁶

2. <https://predlagam.vladi.si/>. 3. <https://www.gov.si/en/topics/nevladne-organizacije/>. 4. Evropska komisija, Poročilo o vladavini prava (2022), Slovenija.

5. <https://rm.coe.int/memorandum-on-freedom-of-expression-and-media-freedom-in-slovenia/1680a2ae85>. 6. Evropska komisija, Poročilo o vladavini prava (2023), Slovenija.

Priloga 1 – Politična ocena v kontekstu 1. člena (3/4)

Nova vlada je po nastopu mandata leta 2022 sprejela predlog zakona, ki bo nadomestil dva organa upravljanja RTV Slovenija in uvedel enoten nadzorni svet, katerega člane bodo izbirali zaposleni in civilna družba. Predlog zakona so novembra 2022 na državnem referendumu podprli slovenski volivci.

Vladavina prava in dostop do pravnega varstva

Vzpostavljeni so zakonodajni in institucionalni ščitniki za vrhovno pravo in neodvisnost sodstva. Ustava vsakomur zagotavlja pravico do poštenega sojenja, državljani pa ne smejo biti poljubno prijeti in pridržani. Vlada in državljani so enakovredno podvrženi zakonu. Glede na pregled stanja pravosodja v EU za leto 2023 se je stopnja zaznane neodvisnosti sodstva med splošno javnostjo v zadnjih letih vztrajno povečevala. ⁷ Učinkovitost upravnih sodišč se je v obdobju Covid-19 zaradi velikega števila prejetih zadev poslabšala in kljub 11-odstotnemu povečanju števila rešenih zadev so se zaostanki konec leta 2022 (v primerjavi z letom 2021) povečali za 2 odstotka. Leta 2023 je vlada predlagala spremembe zakona o upravnih sporih, ki bi omogočile, da o enostavnejših upravnih zadevah odloča en sam sodnik, povečale procesno disciplino in uvedle nove spodbude za sklenitev sodne poravnave, da bi odpravile pomanjkljivosti v učinkovitosti upravnih sodišč. ⁸

Leta 2019 je Skupina držav proti korupciji (GRECO) pri Svetu Evrope sprožila ad hoc postopek in bila večkrat v tesnem dialogu s slovenskimi organi, pri čemer je opozorila na tveganja poseganja v neodvisnost sodstva. Po zaključku neustavnih parlamentarnih preiskav v zvezi z delom sodnikov in tožilcev je skupina GRECO leta 2023 zaključila svoj ad hoc postopek. ⁹

Vzpostavljen je dobro razvit pravni okvir za preprečevanje korupcije in boj proti njej, vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja za reševanje problematičnih področij. Po indeksu zaznave korupcije (CPI) organizacije Transparency International iz leta 2022 je Slovenija na 41. mestu na svetu in je od uvrstitve iz leta 2019 padla za nekaj mest. ¹⁰ Posebna raziskava Eurobarometra o korupciji iz leta 2023 kaže, da 83 odstotkov vprašanih meni, da je korupcija v njihovi državi zelo razširjena (povprečje EU 70 odstotkov), 28 odstotkov vprašanih pa se počuti osebno prizadetih zaradi korupcije v vsakdanjem življenju (povprečje EU 24 odstotkov). ¹¹

7. Pregled stanja na področju pravosodja EU (2023). 8. Evropska komisija, Poročilo o vladavini prava (2023), Slovenija. 9. Svet Evrope (2023), Skupina držav proti korupciji (GRECO), Nadaljevanje ad hoc poročila o Sloveniji. 10. Najvišja uvrstitev pomeni manj zaznane korupcije. 11. Evropska komisija, Poročilo o vladavini prava (2023), Slovenija; in posebno raziskavo Eurobarometra 534 o korupciji (2023).

Priloga 1 – Politična ocena v kontekstu 1. člena (4/4)

Glede na poročilo Evropske komisije (EK) o vladavini prava za leto 2023 je bil dosežen določen napredek pri sprejetju protikorupcijske strategije. EK je Sloveniji priporočila, naj sprejme novo protikorupcijsko strategijo in akcijski načrt s konkretnimi ukrepi in časovnim okvirom za njihovo izvedbo ter okrepitev prizadevanj za zagotovitev evidence preiskav, pregonov in pravnomočnih sodb korupcijskih kaznivih dejanj, tudi v primerih na visoki ravni.

Državlanske in politične pravice

Slovenija je podpisnica vseh pomembnih mednarodnih instrumentov o človekovih pravicah. Ustava zagotavlja temeljne svoboščine in pravice državljanov. V celoti je zagotovljena svoboda govora, obveščanja, vere in vesti, gibanja, združevanja in zbiranja ter zasebne lastnine. Na splošno so državljanske in politične pravice v Sloveniji še naprej dobro spoštovane.

Ustava priznava Madžare in Italijane kot narodni manjšini in zagotavlja, da se posebne pravice romske skupnosti urejajo z zakonom. Tako kot drugod v širši regiji je romska skupnost v nekaterih delih države marginalizirana. Zadnja ocena dosežkov Slovenije na področju človekovih pravic v okviru Univerzalnega periodičnega pregleda Združenih narodov (UPR) je bila opravljena leta 2019. Prva tri priporočila so se nanašala na otrokove pravice (17 odstotkov priporočil); pravice žensk (16 odstotkov); in pravice manjšin (13 odstotkov). Slovenija je podprla 83 odstotkov od skupno 223 priporočil, podanih v postopku pregleda.¹²

Na lestvici Global Gender Gap 2022 Svetovnega gospodarskega foruma je Slovenija na 39. mestu v svetu.¹³ Po podatkih Eurostata znaša razlika v plačilu med spoloma 3,8 odstotka (v povprečju EU je 12,7 odstotka).¹⁴ Po parlamentarnih volitvah leta 2022 je delež poslank dosegel rekordno raven pri 40 odstotkih (povprečje OECD 31,6 odstotka konec leta 2021). Ženske so dobro zastopane tudi v sodstvu. Poleg tega je Slovenija leta 2022 izvolila svojo prvo predsednico in predsednico državnega zbora.

Ustavna jamstva proti nadlegovanju, ustrahovanju in mučenju so vzpostavljena in se v veliki meri spoštujejo v praksi. Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega kaznovanja (CPT) Sveta Evrope je napovedal občasni obisk v Sloveniji, predviden za leto 2024.

12. Statistika UPR, na voljo na <https://upr-info-database.uwazi.io/en/>. 13. Svetovni gospodarski forum, Globalno poročilo o razlikah med spoloma (2022). 14. Evropska komisija, Eurostat, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics